

Гражданство Российской Федерации

ОСНОВАНИЯ, УСЛОВИЯ И ПОРЯДОК ПРИОБРЕТЕНИЯ И ПРЕКРАЩЕНИЯ ГРАЖДАНСТВА РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Основания, условия и порядок приобретения и прекращения гражданства Российской Федерации определены Федеральным законом от 31 мая 2002 г. № 62-ФЗ «О гражданстве Российской Федерации» и Положением о порядке рассмотрения вопросов гражданства Российской Федерации, утвержденным Указом Президента Российской Федерации от 14 ноября 2002 г. № 1325.

Гражданство Российской Федерации может быть приобретено согласно статье 11 Федерального закона:

- по рождению;
- в результате приема в гражданство Российской Федерации в общем порядке;
- в результате приема в гражданство Российской Федерации в упрощенном порядке;
- в результате восстановления в гражданстве Российской Федерации;
- а также по иным основаниям, предусмотренным данным Федеральным законом или международными договорами Российской Федерации.

Общий и упрощенный порядки отличаются основаниями, условиями, сроками рассмотрения материалов (в общем порядке — в течение 1 года, а в упрощенном — до 6 месяцев, со дня подачи всех необходимых и надлежащим образом оформленных документов) и компетенцией принятия решения. В общем порядке решение принимает Президент Российской Федерации, в упрощенном — руководители территориальных органов ФМС России по субъектам Российской Федерации. Никаких квот на приобретение российского гражданства нет. Преимущественного права приобретения гражданства Российской Федерации по признакам социальной, расовой, национальной, языковой или религиозной принадлежности не установлено.

Условия приема в российское гражданство в общем порядке установлены статьей 13 Федерального закона. Одним из основных условий является постоянное проживание на территории России (т.е. по виду на жительство) в течение 5 лет непрерывно. Срок проживания сокращается до 1 года или это условие снимается вообще для отдельных категорий иностранцев, установленных той же статьей.

Прием в российское гражданство в упрощенном порядке

Осуществляется при наличии оснований, установленных для некоторых категорий лиц статьей 14 Федерального закона. При этом для них снято требование о сроке постоянного проживания в России (но не условие иметь вид на жительство, за исключением лиц, указанных в частях 3, 5, 6 и 7 данной статьи). В соответствии со статьей 14 в упрощенном порядке могут быть приняты в российское гражданство лица:

- имеющие хотя бы одного родителя, имеющего российское гражданство и проживающего на территории Российской Федерации (пункт «а» части 1 статьи 14);
- проживавшие и проживающие, в государствах, входивших в состав СССР, не получившие гражданства этих государств лица без гражданства, бывшие граждане СССР (пункт «б» части 1 статьи 14);
- получившие среднее профессиональное или высшее профессиональное образование после 1 июля 2002 года в российских образовательных учреждениях граждане государств, входивших в состав СССР (пункт «в» части 1 статьи 14);
- родившиеся на территории РСФСР, и имевшие гражданство бывшего СССР (пункт «а» части 2 статьи 14);
- проживающие в Российской Федерации и состоящие в браке с гражданином Российской Федерации не менее трех лет (пункт «б» части 2 статьи 14);
- являющиеся нетрудоспособными и имеющие совершеннолетних дееспособных детей — граждан Российской Федерации (пункт «в» части 2 статьи 14);
- имеют ребенка, являющегося гражданином Российской Федерации, - в случае, если другой родитель этого ребенка, являющийся гражданином Российской Федерации, умер либо решением суда, вступившим в законную силу, признан безвестно отсутствующим, недееспособным или ограниченным в дееспособности, лишен родительских прав или ограничен в родительских правах (пункт «г» части 2 статьи 14);

ПП УФМС по Намскому улусу

Специалист субэлиир

СЫЛГЫ ПАРАЗИТАРНЫЙ ҮАРЫЛЛАР

Сылгай сиэллээх сылгы барахсан миньнэгэс этин, халын ханатын, хара быарын ханын саха кийнэ сирбите баарай? Онтон доруобай эрэ сылгыттан чахы тулаалах, инэмтэлээх ас-үел ылылларын бары өйдүүбүт. Саха сылгытаа төрөлж төрөхтээх, чөл туруктаах буоларын инигэр үескүүр үен араана улахан мэнэйи уонна хоромыннуун огорор. Сылгы тунаатаа сух маассабайдык өлүүтэ, кытараанына ас тийй-

бэтийтэн, рацион татмыттан, айылбаа аялалар уустук баланыннэйттэн эрэ буолбакка, сылгы иин үөнүн дайынгийтэн эмий тахсар. Саха сылгытагар 50-тан тахсаа араас үен көрүнгэ баар дийн учонайдар этэллэр. Саха сирин кыннын тымынтын илит үяннэр холкуутук тулуйаллар, хас эм сыл устатьгар өлбөттөр уонна нөнгүү сылгыгар дыыл кэмиттэн тутулуга сух доруобай сылгылары сутийаллар.

СЫЛГЫ ГАСТРОФИЛЕЙА (БҮГҮЛЭХ)

Сылгы куртавар үескүүр кынныллынтын ёнгөөх сылгы тигийтин личинкалара. Норуокка «ас бунаар» үен дийнэн биллэр. Саха сирин сылгытагар гастрофилэз 4 көрүнгэ баараа биллэр. Личинкэлэр сылгы инигэр уонна синьнэгэ оюнос сафаланытыг гар төбүрүнэнээн кыстыллар. Сылгыны сурдээбин илиннэрэр, дүдээтэр. Олус элбэх үескээтэйнэ сылгы көннүүнэн өлөр. Бүгүлэх личинката сылгы

саацын кытта бэс ыйын сангатыгар тахсан баран сөнтөөх усулуобуяа тубэстэйнэ кырыска батары киирэн 3-4 нэдэлэ хорвойон, улахан бүгүлэх буола көтөн тахсар. Бүгүлэх от ыйыгар угзинэн көтер уонна сылгыга сымыттыыр. Личинкалар атырдах ыйыттан сылгы куртавар, бэлэнгийгээр 9-10 ый устата тохтоон сайдаллар.

ПАРАСКАРИДОЗ (СОЙУО)

Сылгы сааыттан тутулуга сух буярыга систар кыахтаах. Үен сылгы синьнэгэ оюнонугар 20-800 устуукаа тийэй үескүүн сөп. Кэмигэр эмтээбэтэхэ, бирдаа түүхүүттэй уонна күөх от тахсытаа или буярыттан сыйлааны сылгы көннүүнэн өлүүтэ маассабай буолуон сөп.

Бу буярынан ордук быйылгы сыллаацы төрүөх куулнаар сутуллаллар. Сутуллуу төгүрүк сылустатаа буолуон сөп, мунгуутаан күүнгүү, кыннын ыйдарга ыалдьаллар. Аяраа элбэх үен үескээн оюнон бүэлээн оюнос хайа буярытагар тиэрдийн сөп.

ОКСИУРОЗ

Сааыттан тутулуга сух хайа баар сылгы ыалдьар. Тынгыт сымынтыгырын сафана сылгы кутуругун арыйдаахаа тахсан киирэр сирин тутаа үп-үрүн үөннэр хатана сыйлдьар буолаллар уонна олус

кыныттан сылгы эмэхтийн маска аалынтарбанар, кутуруга арабайар. Сылгы олус дүдэйэр. Манынкы буярылаах сылгы сун оюнонун ис чалахайа ымынахтынгы көрүнгээмийт буолар.

СТРОНГИЛЯТ

Саамай элбэх көрүнгээх үен. Хаанын айылкитанар буолан олус кутталлаах. Биир сылгыга сүүнүнэ тынхынча баар буолуон сөп. Личинкэлэрэ тымырга, оюнос уонна тараа быыстарыгар оложсуйаллар. Кинилэр онно 1-9 ый торолуйаллар. Ол кэнниттэн сун оюноско кийинээсээ.

Рэн, төрүүр-уууур гына ситэллэр. Сымытты сылгы сааын кытта таска тахсар, личинкэлэрэ кубулуйар, доруобай сылгыны сутайарга бэлээм буолар. Стронгилят сорою испиискэ маын сафа, сорою быыкаа буолар. Сылгы сун оюнон бутгынүү ымынах буолбут, ирингээх буолар.

АНОПЛОЦЕФАЛИТ (ХАПТАБАЙ ЛИИСТИК)

Саха сылгытагар 12 көрүнгэ баар. Ситечинчийилээ илик буяры. Сылгы сааыттан тутулуга сух синьнэгэ уонна сун оюнонугар үескүүр. Бу ленточной үен 70

см тийэй упуннаах буолар. Ордук быйылгы сыллаацы төрүөх куулнаар 1-1,5 ыйдарыгар бэс ыйыттан алтынныга дизир иялдьаллар.

СЫЛГЫ СЕТАРИОНА

Сылгы инигэр, тааыгар, атыыр сылгы тааыбар, о.д.а. уорганинага үескүүр. Кинилэри бирдаахтар тарбаталлар. Үнүн

синьнэгэ, атыыра 8 см диэри, тынгыт 12 см уюннаахтар.

ХАЛЬАН ЭМТИЭХХЭР

Мангайгы эмтээчин. Эмтээчингэ үөннэр сайдар, уууур кэмнэрин учотанар. Стронгиляттары эмтээчин баалжан, алтынны ыйдарга ыытлаллаа ордук табыгастаах. Ити кэмнээ личиинкэлэрэ этсиин устун айнанаан, сун оюноско тийэй иликтэр. Бу түгэни баттаа эмтээххээ ордук тулаалаах уонна түмүктээх. Бу кэмнээ сильнэй айыл сыйлалыр эмтээн ити үөнү букатын да сух онгурухха сөп. Бу — лярвальний дегельминизация дэнэр.

Иккис эмтээчин. Мангайгы эмтээчини кытта дүүрэлэхэ сыйтар. Ол кудрук, стронгиляттар сун оюноско тийэй, төрүүтэйн-уууухтарын иннин эмтээн. Маны алтынны уонна сэтийн ыйдары аяарбакка эрэ ыытлалыахтаах. Бу — преимагеналын дегельминизация.

Үгүй эмтээчин. Имагинальный түүхийн (дегельминизация). Бу олунтуу сафаланыахтаах уонна муус устрага тумукгэнэр. Баччаларга сылгы инигэр үөнүн сэйтэр, төрүүр-уууур кэмэ кэлэр.

Эмтээчин кэнниттэн сылгылаар нонуомнарын кичийн хомуяан, булгуччы уматыллаахтаах.

Үгүй үөннэр 30 хонуктан 9-10 ый устата үескүүллэрэ уонна сайдаллараа биллэр. Маны учоттаан үлэн тэрийэр көдүүстээх.

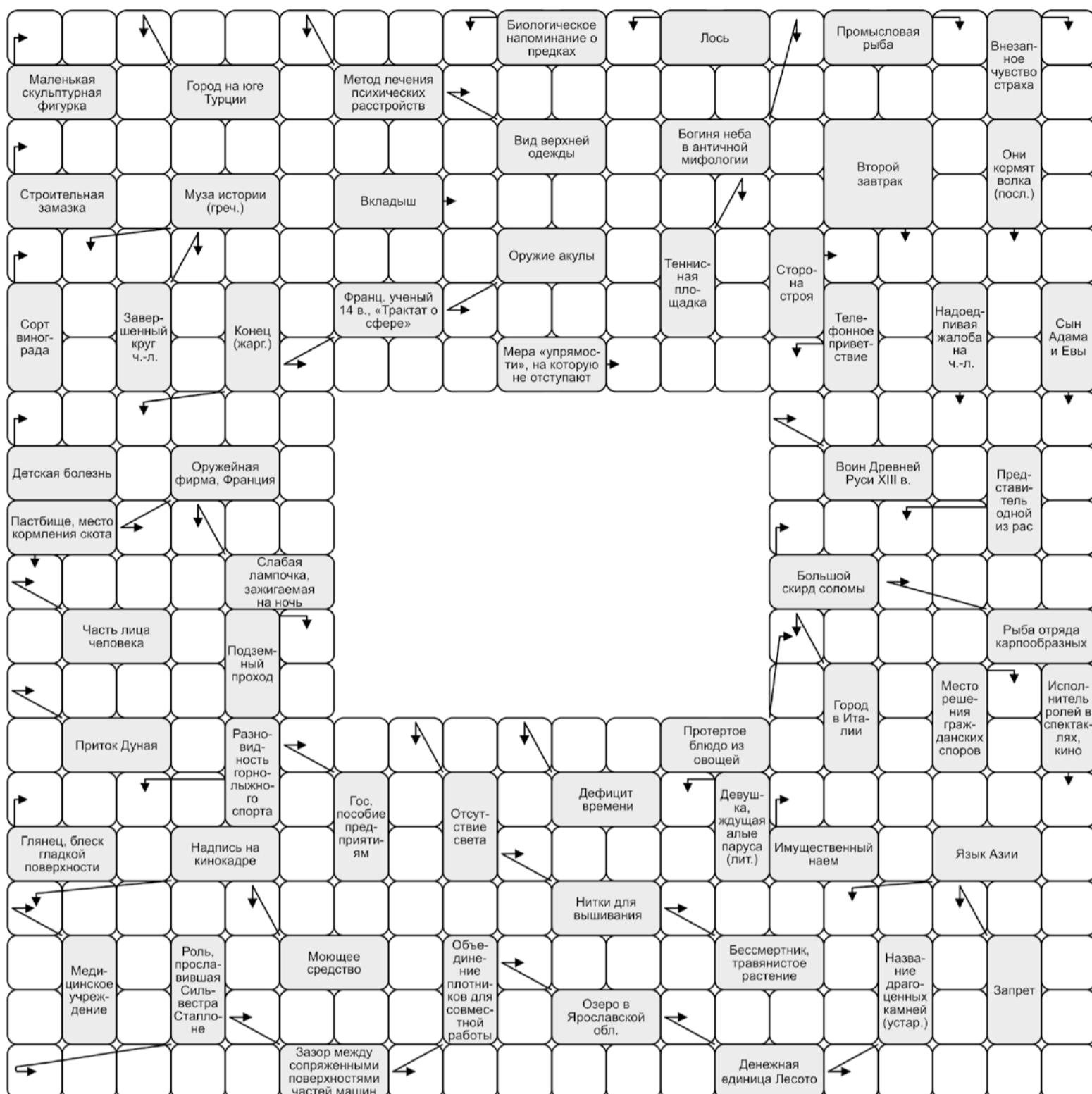
Сылгы ииттигин сыйннаарга, ахсаанын хангатарга сылгы үөнүн сух онгурууга улахан болжомто, күүстээх үлээ ыытлалылан наада.

Н.П. ВАСИЛЬЕВА,
ветбырас-паразитолог

СЫНЬАЛАНГА

5 Сәттінни 10 күнэ. 2012 с.

“ЭҢСИӘЛИ”

ЭТО ИНТЕРЕСНО

У каких пауков брюшко заканчивается диском, похожим на печать?

Пауки рода циклосомия, обитающие в Азии и Северной Америке, имеют оригинальный вид: их брюшко заканчивается твёрдой поверхностью в форме диска, на котором многочисленные канавки формируют замысл

ловатый узор. У вида Cyclocosmia truncata, например, этот узор напоминает печать. Когда этому пауку угрожает опасность, он уползает в свою норку и затыкает вход своим диском, который совпадает со входным отверстием по диаметру.

Какие оценки по математике получал Эйнштейн в школе?

Во многих источниках, зачастую с целью ободрения плохо успевающих учеников, встречается утверждение, что Эйнштейн завалил в школе математику или, более того, вообще учился из рук во плохом по всем предметам. На самом деле всё обстояло не так: Альберт ещё в раннем воз-

расте начал проявлять талант в математике и знал её далеко за пределами школьной программы. Позднее Эйнштейн не смог по-

ступить в Швейцарскую высшую политехническую школу Цюриха, показав высшие результаты по физике и математике, но не добрав нужное количество баллов в других дисциплинах. Подтянув эти предметы, он через год в возрасте 17 лет стал студентом данного заведения.

Какую заставку к «Кавказской пленнице» не пропустила советская цензура?

В оригинальной заставке к фильму «Кавказская пленница» появлялся Бывалый, который писал на заборе букву «Х». Затем выходил Балбес и писал рядом букву «У». Третьим появлялся Трус, увидевший милиционера и дописавший: «должественный фильм». По соображениям цензуры заставка в окончательную версию картины не вошла.

Как пошутил французский лётчик над немцами?

1 апреля 1915 года в разгар Первой Мировой войны над немецким лагерем появился французский самолёт и сбросил огромную бомбу. Солдаты кинулись врасыпную, но взрыва не дождались. Вместо бомбы приземлился большой мяч с надписью «С первым апреля!».

Ответы на сканворд от 3 ноября

Г	О	С	Т	И	П	С	М	А
ОСТИНИЦА	ЛЕПРОЗОРИЙ	СТАДИОН	ФОРТУНА	ОИ	СИДОР	КАЗАК	ОИ	АИК
ДРЕБЕДЕНЬ	ОТСТАВ	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ЭЛЬДОРАДО	ЕЕКАЗАК	ОИ	БОЯРИН
ПЕ	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ЧЕАРЕС	НИВАИК	ФОСФОР	МАДОНА
ЭЛЬДОРАДО	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ЧЕАРЕС	НИВАИК	ФОСФОР	АНДЫ
ЧЕАРЕС	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	БОЯРИН	ФОСФОР	ОРАНДЫ	ЗАЛА
БОЯРИН	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ЗАЛА	ФОСФОР	ОРАНДЫ	ПОСТА
МАДОНА	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ПОСТА	ФОСФОР	ОРАНДЫ	АНКА
АНДЫ	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	РУНОА	ФОСФОР	ОРАНДЫ	ПОСТА
ЗАЛА	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ГАРДЕССОРА	ИАЕ	ОРАНДЫ	ПОСТА
ПОСТА	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ЕЛКАТНБ	ПЗАРЕВО	ОЮИСАГО	ПОСТА
РУНОА	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	СЕРТИФИКАТ	МЕТОДИСТ	ОЮИСАГО	ПОСТА
ГАРДЕССОРА	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ТАМЕРЕНЕРЕИ	ПЗАРЕВО	ОЮИСАГО	ПОСТА
ИАЕ	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	ЛАМЫРЕ	ЛЕДИНК	ОЮИСАГО	ПОСТА
ПЗАРЕВО	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	КЕЛЬН	САЛЬТО	ОЮИСАГО	ПОСТА
ОЮИСАГО	ФОРТУНА	СИДОР	ФОРТУНА	ОИ	А	ТРАТА	ОЮИСАГО	ПОСТА

АНЕКДОТЫ

Звонок по телефону.

-Здравствуйте, пришла ваша машина.

-Какая машина???

-TOYOTA Land Cruiser.

-Какой круизер???

-Как это, вы же внесли 90% предоплаты???

Зарывая трубку рукой:

-Колян, мы деньги не пропили, мы машину оказывается купили.

Сантехник починил смеситель в квартире одинокой домохозяйки и уже собирался уходить, но против сценария немецкого фильма не попрёшь.

Фирма ищет нового бухгалтера! И старого тоже!

ГИБДД предупреждает - не ставьте в машину видеорегистратор! Судя по интернету, больше всего аварий происходит там, где едет машина с видеорегистратором!

Утром на первом канале: "поставьте духовку на 180 градусов".

Первая мысль - "она же тогда дверцей к стене будет" ...

До призыва спал хорошо - армия нас охраняет.

Призвался, спал мало - охранял.

Отслужил - вообще не сплю. Знаю, кто нас охраняет...

- Я тебя в последний раз спрашиваю, когда ты вернешь мне долг?

- Слава богу, что ты больше не будешь задавать эти дурацкие вопросы!

Если вы искренне считаете женщин слабым полом, попробуйте ночью перетянуть одеяло на себя.

Меняю книгу о контрацепции на детскую коляску...)

- Я назову своего сына Артёмом, а ты?

- Тоже Артёмом.

- Хэй, не повторяй за мной!

- Нет, а ты хочешь, чтобы у нашего сына было два имени?

Америка. Три мужика проходят собеседование в полицию.

Заходит первый, ему показывают фотку и просят его помнить его приметы.

Ну мужик посмотрел и говорит:

- У этого мужчины ОДНО ухо...

- Это же фотография в профиль, - говорит принимающий.

Заходит следующий:

- У него одно ухо... - Да вы что все...? Это же фото в профиль, - кричит раздосадованный «экзаменатор».

Заходит третий:

Смотрит на фото и спокойно так говорит:

- Этот мужчина носит контактные линзы.

- ???

«Экзаменатор» быстренько посмотрел его личное дело и говорит:

- Да, вы правы. Но как вы догадались?

- Ну, он же не может носить очки если у него ОДНО ухо...

ГИСметео прогноз погоды	08.11	09.11	10.11	11.11	12.11	13.11	14.11	15.11	16.11	17.11	18.11	19.11
НАМЦЫ	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН	ВТ	СР	ЧТ	ПТ	СБ	ВС	ПН
Облачность	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ	СВ
Осадки												
Температура днем °C	-26°	-25°	-25°	-25°	-26°	-22°	-18°	-21°	-19°	-19°	-26°	-27°
Температура ночью °C	-31°	-29°	-32°	-32°	-29°	-21°	-24°	-23°	-19°	-30°	-29°	-31°
Давл. мм рт. ст.	774	773	769	770	767	767	767	758	752	752	755	756
Влажность %	79	78	78	78	78	80	80	83	82	86	98	98
Ветер м/сек	1 СВ	0 Ш	0 Ш	1 ЮВ	1 Ю	1 СВ	1 В	2 В	1 В	2 В	2 В	1 В

Эдэр ханаайкаа сүбэ

Саха сирин өрүстэригэр уонна күөллэргэр балык 50-тан тахса арааны үөскуүрүн тууруун этэллэр. Аңгардас Өлүүнэ эбэбтигэр бийр итичэ балык арааны баарын суруйаллар. Бинги норуоппүт итичэ араас балыктан собону ойуччу ордороллоро сарбаа суюх. Саха тыатын дьено уүн кыстыкка бэлэмнэн мусыллар, ити кэнэ ким хайдах сатырынан араас нымманан балыктыллар. Собону күйурнуунан, мунханан бултууллар. Балартан элбэх киини хабарынан, улахан тэрээниннээчинэн ордуктара мунха буолар. Мунха хаамын табыллан, уччүгэйдик бултанинауна, кэлбит балыктан күөлгэ кэлбит овотуттан эмзенигэр дизэри киини барыта тиксэр. Байанай барахсан мичик гынан утрыа уннара манна буолар.

Элбэх, улахан собоохторунан Кэбээй, Бүлүү, Эдьигээн, Орто Хальмын күөллээр буолаллар. Собо ас-үел быстар мөлтөх, сут, сэрии сылларыг гар элбэх киин сырдын тыныни өрүүбүт үтүүлэхээ. Билигин да собо угус ыал экономикааны биыаар. Угустэр собону миииннээн, итиэнэ арыыга ынаарылаан сииллэрин ордороллор.

Собону төхө да сиэ, сылгы этин курдук, ханаан да салгыбаккын. Собо тыла, хоргуна киин доруобуйатыгар олус эмтээх. Былыр собо тылын хотрон, барча онгон ыньяхтарга, урууларга кунду ас биынтынан уураллара. Үйэ сайдаа соботтон араас булуудэни бэлэмниллэр.

СҮӨГЭЙДЭЭХ СОБО

Састааба: 1 улахан эриэппэ луук, 4-6 орто кээмийдээх соболор, 3 ост. нь, сиир арыы, 500 гр. 20-30% сүгэй, туус, хара биэрэс.

Собообутун сууябыйт, ыраастыбыт, куурдан баран ууллубутарынан сособутун уонна чугуун иинкээ эбэтэр хашахтаах хобордоохко уган 180 кыраадыс итийбит дуухупкаа бунара утагыт. Тэтэрэ буспүтүн кэнниттэн собообутун дуухупкантан ылан туус, тума эбэйт. Үрдүтүгээр сүгэйдитиг кутабыт. Дуухупка температурата 120 кыраадыс буолбутун кэнниттэн собообутун төтөрөр уган 45 мүнүүтэ бунарабыт. Остуолга ууруух иннина кыра гына кыргастаммыг петрушканы эбэн биэриххэ сөп.

СОБОТТОН КЭТИЛИЭТ

Састааба: Хас да собо, 1 сымын, туус, тума, бурдук, 2-3 биыны үүрүн килиэп, 1 эриэппэ луук, 1-3 өлүү чеснок. Балыкптын сууянан, ыраастаан иинин оруубут, төбөтүн, лапчаннаарын биынтын, ундохтарын ыраастыбыт. Салгын кыра гына бысталан баран мясоруунан.

Көр-кулүү

— Быйыл суурияачы аатыран, хайаан да хос аатта булун дистилэр. Ону өр толкуйдаан баран «Харчылаах Хабырыыс» дин ааты ылынаары сылдьаанын, — дин Хабырыыс Сүедэргэ кэпсээтэ.

— Дээ, доюур! Саамай криминальной ааты булбуккун, харчылаах дин киин барыта экирэтий, бааны халаатадаа дин уорбаланын, — дин атана Сүедэр куттаатада.

* * *

— Ааспыт сылга «Саха сиэрэ» арыгыны онгуруу былаанын толорботох, хайааттан аахтам, — дин Сахаар кэпсээнин саалаатада.

— Эт, уут былаанаа туулбат, аны арыгыны кайлан элбээи онгорбоппүт, син инэр-аыныр курдукпүт да, — дин Куунума муннаарда.

* * *

Тыа ханаайыстыбатын үлэхиттэрэ мунхынхын олороллор. — Сэбиэскэй кэмнэ сиритэригэл, сөп буолуу, би-лигин дискелии-дискелии бурдуу гын иниэххэ, ардаа түстэр эрэ үүнчээ, ардаа түспээвийн билгэниттэри, айылданы кэтээн

ОО, СОБО, СОБО БАРАХСАН!

бакалыбыйт, блендеринэн эрийббит уонна луугу, килизи кытта биир маасса онгорбут. Ити кэнниттэн сымынты, тумалары кутан ессе букуйабыт. Фарш бэлэм буолбутун кэнэ инчэвэй илиибитетин кэтилиэт биынтын онгорбут уонна бурдугу икки ёттүнэн сыбыбыйт. Арылаах хобордоохко икки ёттүнэн эргитэн бунарабыт. Остуолга ханын баарар ганиры кытта уурууллар.

СОБО МИНИ

Састааба: 1 кг собо, 2 эриэппэ луук, петрушка, лавровай сэбирдэх, 4-5 хортуопуй, 10 төгүрүк хара биэрэс, укроп, туус. Балыкптын ыраастаан, сууян баран кыра гына бысталыбыйт, сууян ылан баран көстөрүүлэббитигэр утагыт. Уу кутан баран кыра уокка бунара уурабыт. Кыратык тура түспүтүн кэнниттэн луугу, төгүрүк биэрэни, лавровай сэбирдэх, петрушканы, онто кэлийн хортуопшуу угыт. Луугу уонна хортуопшуу кубиктын биыллар. Мийммит отчуя муунута бунар кэмгээр хоргунун ылан иниллэр. Буспүтүн кэнниттэн мийммитин хаппаанын сабан ессе 15 муунута туурова түнбэйт. Тэриэлжэлэрэг кутарбытыгар укуруубунаан киэрэгтэбэйт.

ХОРТУОСКАЛААХ СОБО

1 собо, 0,5 кг хортуопуй, 2 моркуоп, майонез, уксус, мас арыыта, туус, тума. Собону ыраастаан баран тымынын ууга сыйыбыйт. 1 ист, ууга уксусууну букуйан баран собообутуга кутабыт. Луугу көлүүнэ ангардыта, моркуобу солуомалы, хортуопшуу төгүрүктуү (1 сантиметртан каттээ суюх) гына бысталан бэлэмниийн. Кыратык тура түспүтүн кэнниттэн инигэр көлүүнээлийн биылларыт луукпутун утагыт. Икки ёттүтэн бурдукка букуйан баран итии хобордоохко ынаарыбыт. Манынк буспүт собо остуолга хортуопшуу эбэтэр хортуопшуу бүрүүтүн кытта дьүрэлэстэйнэ ордук миннийийн.

СОККУЙДАММЫТ СОБО

Састааба: собо, туус, эриэппэ луук, бурдук, хара биэрэс. Балыкптын сууян, сотон, ыраастаан баран тууруунан, биэрэйнэн сособут. Кыратык тура түспүтүн кэнниттэн инигэр көлүүнээлийн биылларыт луукпутун утагыт. Икки ёттүтэн бурдукка букуйан баран итии хобордоохко ынаарыбыт. Манынк буспүт собо остуолга хортуопшуу эбэтэр хортуопшуу бүрүүтүн кытта дьүрэлэстэйнэ ордук миннийийн.

арыллыбыйт. Ити кэнниттэн лииспүттигэр утагыт, үрдүтүгэр хортуопшуу уурабыт. Туустаан баран майонеынан бинбайт. Собообутун эмзэ түүстаан, майонезтаан баран хортуопшуу үрдүгэр уурабыт. Дуухупкаа 190 кырдаадыс итигэ биир чаас бунар.

ДУХУОПКАА БУСПҮТ СОВО

Састааба: 1 собою 250 гр. сүгэй, 3 эриэппэ луук, туус, биэрэс. Собону үчүгэйдик сууян, ыраастаан, истээн баран тууруунан биэрэйнэн сособут. Көхсүттэн устать сурааыннары биынтын. Сурааыннары икки ардылара 0,5 см буолохтаах. Луугу ыраастаан төгүрүктуү биынтын. Собообутун арыынан бишиллүүбүт лииспүттигэр утагыт, үрдүтүгэр луукпутун, сүгэйбитетин кутабыт. Дуухупкаа 250 кырдаадыс итигэ отут муунута бунарабыт.

СОККУЙДАММЫТ СОБО

Састааба: собо, туус, эриэппэ луук, бурдук, хара биэрэс. Балыкптын сууян, сотон, ыраастаан баран тууруунан, биэрэйнэн сособут. Кыратык тура түспүтүн кэнниттэн инигэр көлүүнээлийн биылларыт луукпутун утагыт. Икки ёттүтэн бурдукка букуйан баран итии хобордоохко ынаарыбыт. Манынк буспүт собо остуолга хортуопшуу эбэтэр хортуопшуу бүрүүтүн кытта дьүрэлэстэйнэ ордук миннийийн.

М. ПЕТРОВА**ХОС ЯЯТ УОННА ТУӨЛБЯТ БЫЛЯЯН**

— Урут сэбиэскэй кэмнэ улахан, уорааннаах тымыны хотонгно, механизациялаах хотон мотуордарын тыаңыгар айдаан-күйдаан ортолтугар элек-тричество уотуунан түүннэри

сырдатан, хата, ханынлара ыалдьыар диеэри үрүт-үүхээ аханат, сүгүн сыйыарбакка үлтү тэбийээн тууруоран, ыан сордоон ынахтары сүгүн да синьнаппатортар этэ, — дин сүйтин тухары

тынынкыслынан улэлээбүт Даайа кэпсээн элбээ. — Дээ, билигийн чаанынайга баран, сүөхүлэр

абыраннылар, ханаайыннара ханаан тууран кэлийхэгээр диеэри харанга хотонгно утуйан, нус-хас синьнанаа сыйталлар. Ахылыктара диета, нурома,

арыт ким да кэлбээт күннэригэр түүхүү-түүхүү утуйаллар. Бу

үйээс ааранын сүөхүлэр абыраннылар, — дин Даайа күннээ хотонугар иккитэх тахса сылдьар. Ол аайы сүөхүлэрэ утуйанын

боловаллар. — Чэ-чэ, утуйун! Утуй умулларабын, — дин-дии тахсар.

— Чэ-чэ, утуйун! Утуй умулларабын, — дин-дии тахсар.

ЧҮҮРЭХ ТЫЛПАР

Уважаемую АВЕРЬЯНОВУ ГАЛИНУ ЮРЬЕВНУ от всей души поздравляем с юбилеем!

Желааем Вам, быть всегда такой, добиваться дальнейших успехов, крепкого здоровья и счастья вашим родным и близким!

От юбилеев не уйти, они настинут каждого, как птица,

Но главное — сквозь годы пронести

Тепло души, сердечности частицу.

У Вас сегодня юбилей, мы от души Вас поздравляем!

И в жизни главного желаем: здоровья, счастья, радости

И лет до ста без старости.

Акушерско-гинекологическая служба НЦРБ

Убаастыр табаарыспытын, дөвөрбүтүн, «Ленской нэнэлийц» муниципальной тэриллии баанылыгын АНДРЕЙ ГРИГОРЬЕВИЧ НОВГОРОДОВЫ профессиоанлын үерэхтээхинэн киллэрбүт улахан кылаатын сыйналанан «Саха республиканы профессиоанлын үерэхтээхинин туйгуна» үрдүк аат ингэриллибитетинэн истинник эвэрэлийбүт!

Сыраалах үлэлбэр үрдүк ситишилэри, тус бэйэвэр, дыиэ кэргэнгэр туректаах буолууну, дьолу-сортгуну баараабыт!

Эвэрдэни кытта А.А. Федоров, С.П. Ядрининский, В.Н. Рыкунова, А.С. Заболоцкая, Н.Ф. Семенова

Күндүтүк саныыр, таптыр балтыбытын, эдийийбитин ЕЛЕНА ЗАХАРОВНА ПАРНИКОВАНЫ — ДАЛБАРАНЫ үйэ ангараах үбүлүйгүнэн, дьонун-мааны күнгүнэн ис сурэхтэн ийэн, үерэнкөтөн туран эвэрдэлийбүт!

Эн талан ылбыт сэдэх идэвчинэн өр сылга үтүү субастаахтык, кынамылаахтык үлэлэнэн дьонгно доробуйаны, кэрэ сээрээн, сырдэх мичээрий бэлэхтигин. Хас биирдлийгээр ахсаабат кынамынг, эйэбэс сыйынанын, болжомтог, субэн-аман ийн ис сурэхтэн сүгүрүйэн туран, баржа махталбытын тиэрдэбүт! Эйиэхэ тийийн өрүү толору, миньнэгэс астааха остоулун тута олох, олах араас буулэнэригэр сүбэлэнэрбүтин, санаа астасанын бунарабыт, Эйиэхэ тардынабыт, Эйигин таптыбыт! Баараабыт Эйиэхэ чэгизэн-чбайдик доробуйаны, ылары ыалласпатын, эдээрдэй эрчиминг уяараабатын, дьол-сортгун тосхойдун дин алтыбыт!

Эдьиийдэргин Аана, Мария, балыстарын Степанида, Александра

Убаастыблаах, бииргэ үлэлээбүт коллегабытын БАИШЕВА МАРИЯ ИВАНОВНАН үерүүлээх үбүлүйгүнэн — 65 саасын туолбут бэлиэ күнгүнэн итиитик-истинник эвэрэлийбүт!

Аймад дьонун ытыхтабылын ылан, билэр дьонун бинирэбилин истэн, овогорун сыйлаас тапталларынан, сиенэрнинг миньнэгэс мичээрдэринэн санаан сандаардын, үйэн уяанын! Убаастыр, ытыхтыр киинбүт ыалдьар дин алтыбыт.

Эвэрдэни кытта бииргэ үлэлээбүт пенсионной управление коллектива

Күндүтүк саныыр, ытыхтыр бииргэ үлэллир дьоммутун, техүүлэниипитин АБРАМОВА ЭЛЕОНORA НИКОЛАЕВНАН, социальная педагогиутун ПАРНИКОВА ЕЛЕНА ЗАХАРОВНАН үйэ ангараах үбүлүйгүнэн итиитик-истинник эвэрэли

